

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н. В. Шокурова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи з дисципліни

**«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ
ПІДПРИЄМСТВ»**

(для студентів 6 курсу заочної форми навчання та слухачів другої вищої освіти
напряму підготовки 0501 «Економіка і підприємництво»,
спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства»)

Харків
ХНАМГ
2010

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств» (для студентів 6 курсу заочної форми навчання та слухачів другої вищої освіти напряму підготовки 0501 «Економіка і підприємництво», спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Н. В. Шокурова. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 15 с.

Укладач: Н. В. Шокурова

Рецензент: д.е.н., проф. А. Є. Ачкасов

Мета цих методичних вказівок – закріплення студентами теоретичних питань з курсу «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств».

Контрольна робота повинна бути виконана й оформлена на аркушах паперу формату А4 або в зошиті.

Рекомендовано кафедрою економіки та управління в будівництві і міському господарстві,
протокол № 1 від 02.09.2009 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
Кваліфікаційні вимоги до студентів.....	5
Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
2. СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ	7
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	15

ВСТУП

Методичні вказівки призначені для вивчення теоретичних засад економіки та функціонування інтегрованих структур – об'єднань підприємств, набуття навичок аналізу організаційних резервів підвищення ефективності господарювання.

Ці методичні вказівки призначені для студентів спеціальності 7.050107 - "Економіка підприємства", які згідно з навчальним планом повинні виконувати контрольну роботу з дисципліни «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств».

Метою їх є закріплення теоретичних знань та придбання професійних вмінь в галузі економіки та організації діяльності об'єднань підприємств на основі самостійного вивчення та узагальнення законодавчих і нормативних актів, спеціальної економічної літератури.

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств» належить до циклу професійно орієнтованих дисциплін за фахом спрямування «Економіка і підприємництво» зі спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства».

Мета дисципліни – засвоєння знань з економіки, організації та ефективності господарювання об'єднань підприємств.

Завдання дисципліни – вивчення теоретичних засад економіки та організації функціонування інтегрованих структур – об'єднань підприємств, набуття навичок аналізу організаційних резервів підвищення ефективності господарювання.

Предмет дисципліни – закономірності функціонування та розвитку об'єднань підприємств.

Кваліфікаційні вимоги до студентів

До вивчення навчальної дисципліни «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств» студент приступає прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного циклу. З циклу фундаментальних навчальних дисциплін необхідно, щоб студент прослухав такі: «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Державне регулювання економіки», «Господарське право», «Стратегія діяльності підприємства», «Внутрішній економічний механізм підприємства», «Фінанси підприємств», «Міжнародна економіка», «Економіка та організація інноваційної діяльності» та ін.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять і виконуючи практичні завдання. Також велике значення у процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблено відповідно до положень Болонської декларації.

Тематичний план навчальної дисципліни

Навчальний процес згідно з програмою навчальної дисципліни «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств» здійснюється у таких формах: лекційні та практичні заняття; виконання контрольної роботи; самостійна робота; контрольні заходи.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів.

Тематичний план дисципліни складається з трьох модулів (табл. 1).

Таблиця 1. - Структура залікового кредиту навчальної дисципліни.

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, годин		Форми навчальної роботи					
	С	ДВ	Лекц.		ПЗ		СРС	
			С	ДВ	С	ДВ	С	ДВ
Модуль	144	108	12	8	8	4	124	96
ЗМ 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання	54	36	5	2	3	2	46	32
Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання			2	1	1	1	11	7
Тема 2. Спеціалізація і кооперування підприємств об'єднання			1	-	-	-	11	9
Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств			1	-	1	-	12	9
Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств			1	1	1	1	12	7
ЗМ 2. Особливості функціонування об'єднань підприємств	54	36	4	4	3	2	47	30
Тема 5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств			1	-	-	-	10	8
Тема 6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств			1	2	1	1	12	7
Тема 7. Організація циклу «дослідження - виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах			1	-	1	-	14	8
Тема 8. Фінансування об'єднань підприємств			1	2	1	1	11	7
ЗМ 3. Діяльність промислово-фінансових груп (ПФГ), транснаціональних корпорацій (ТНК) та транснаціональних альянсів	36	36	3	2	2	-	31	34
Тема 9. Особливості діяльності промислово-фінансових груп (ПФГ)			1	1	-	-	8	10
Тема 10. Глобалізація ринків та транснаціональні корпорації (ТНК)			1	1	1	-	12	12
Тема 11. Транснаціональні альянси			1	-	1	-	11	12

2. СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Контрольна робота складається з наступних елементів:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст (план роботи).
3. Вступ (1 стор.).
4. Розділи основної частини (8-10 стор.)
5. Висновки (1 стор.).
6. Список використаних джерел.

Контрольну роботу оформлюють рукописним або машинописним (на ПК) способом з одного боку листа формату А4 (210х297 мм) у відповідності до правил оформлення наукової, методичної і технічної документації (ДСТУ 3008-95: Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи). Робота повинна бути зброшурована. На титульній та останній сторінці студент ставить свій підпис і дату завершення роботи.

Посилання на використані джерела подаються до тексту роботи у квадратних дужках.

Варіант завдання до контрольної роботи обирається згідно з порядковим номером студента у журналі роботи групи.

Завдання до контрольної роботи за 25 варіантами по п'ять теоретичних питань у кожному варіанті.

3. ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1. Економічна роль об'єднань підприємств

1. Визначення поняття «об'єднання підприємств».
2. Державні (комунальні) господарські об'єднання.
3. Основні види господарських об'єднань в Україні.
4. Види об'єднань підприємств у світі.
5. Приклади утворення об'єднань підприємств в Україні.

Література

Основна 1, 3, 5.

Додаткова 1-7, 12, 13.

Варіант 2. Історія розвитку корпоративного бізнесу

1. Виникнення корпоративних форм бізнесу.
2. Впровадження принципу обмеженої відповідальності.
3. Виникнення корпоративних форм сучасного типу.
4. Форми організації бізнесу у XX ст.
5. Формування корпоративного сектора в Україні.

Література

Основна 1, 3, 5.

Додаткова 1-7, 12, 13.

Варіант 3. Проблеми розвитку корпоративного бізнесу в Україні

1. Особливості українських інтегрованих корпорацій.
2. Формування нормативно-правової бази функціонування об'єднань підприємств.
3. Процес створення корпоративних структур в Україні.
4. Проблеми функціонування корпоративних структур.
5. Основні напрямки вдосконалення законодавчої бази.

Література

Основна 1, 3, 5.

Додаткова 1-7, 12, 13.

Варіант 4. Спеціалізація як форма суспільної організації виробництва

1. Форми і види спеціалізації.
2. Показники, за якими визначається рівень спеціалізації.
3. Стандартизація як напрям розвитку спеціалізації.
4. Уніфікація як напрям розвитку спеціалізації.
5. Економічна ефективність спеціалізованих підприємств.

Література

Основна 1, 4, 5, 8.

Додаткова 3, 5.

Варіант 5. Кооперування як форма тривалих виробничих зв'язків між підприємствами, які спільно виготовляють певну продукцію

1. Форми й види кооперування.
2. Показники кооперування.
3. Розробка планів кооперування.
4. Економічний ефект і термін окупності заходів із впровадженням кооперування.
5. Особливості кооперування підприємств об'єднання в сучасних умовах.

Література

Основна 1, 4, 5, 8.

Додаткова 3, 5.

Варіант 6. Державне регулювання корпорацій

1. Організаційно-управлінська база функціонування корпорацій.
2. Функції державного регулювання.
3. Органи державного регулювання корпоративного сектора.
4. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі.
5. Штрафні санкції за недотримання вимог законодавства.

Література

Основна 5, 6, 8.

Додаткова 3-5, 14.

Варіант 7. Регулювання українських корпоративних моделей

1. Нормативна база функціонування державного корпоративного сектора.
2. Суб'єкти управління державними підприємствами і корпоративними правами.
3. Уповноважені особи в структурі управління державними корпоративними правами.
4. Державні акціонерні компанії.
5. Фонд державного майна України: сфера діяльності та функції.

Література

Основна 5, 6, 8.

Додаткова 3-5, 14.

Варіант 8. Наддержавне регулювання діяльності ТНК

1. Діяльність ООН з вироблення правил поведінки ТНК.

2. Політика організації економічного розвитку і співробітництва з регулювання діяльності ТНК.

3. Нормативні документи, які регламентують наддержавне регулювання діяльності ТНК.

4. Адаптація ТНК до умов наддержавного регулювання їх діяльності.

5. Система захисту іноземних інвестицій ТНК.

Література

Основна 5, 6, 8.

Додаткова 3-5, 14.

Варіант 9. Холдингова організація об'єднань підприємств

1. Цілі та особливості створення холдингів.

2. Функції холдингової компанії.

3. Переваги та недоліки функціонування холдингових компаній.

4. Типи холдингових компаній та їх особливості.

5. Управління холдинговим об'єднанням.

Література

Основна 5, 6.

Додаткова 3, 4, 15, 17.

Варіант 10. Функціонування та досвід роботи холдингів за кордоном

1. Особливості розвитку холдингових відносин у США.

2. Регулювання діяльності холдингових компаній у Німеччині, Великобританії та Франції.

3. Функціонування холдингів у Японії.

4. Формування державних холдингових компаній у різних країнах.

5. Оцінка результатів діяльності холдингових компаній та їхньої ефективності як механізму управління держсектором.

Література

Основна 5, 6.

Додаткова 3, 4, 15, 17.

Варіант 11. Організація та функціонування холдингів в Україні

1. Вплив утворення холдингів у період реформування економіки на вирішення внутрішньоорганізаційних, та загальнодержавних завдань.

2. Особливості створення холдингових груп в Україні.

3. Створення холдингових структур в процесі приватизації.

4. Проблеми реорганізації, злиття та приєднання суб'єктів господарювання.

5. Проблеми функціонування холдингів в Україні.

Література

Основна 5, 6.

Додаткова 3, 4, 15, 17.

Варіант 12. Сутність організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств

1. Сутність та основні елементи організаційної структури управління.
2. Характеристики організаційної структури об'єднань підприємств.
3. Чинники, що впливають на процес вибору організаційно-управлінської структури об'єднань підприємств.
4. Вимоги щодо організаційної структури об'єднань підприємств.
5. Організаційні форми корпоративних структур.

Література

Основна 2, 3, 5.

Додаткова 9, 11.

Варіант 13. Види організаційних структур управління об'єднань підприємств

1. Класифікація організаційних структур.
2. Комбіновані організаційні структури: лінійна; функціональна; лінійно-функціональна; лінійно-штабна структура управління об'єднанням підприємств.
3. Дивізійна організаційна структура управління об'єднанням підприємств та її різновиди.
4. Адаптивні структури управління: проектні, матричні, програмно-цільові, координаційні.
5. Типи банківських об'єднань.

Література

Основна 2, 3, 5.

Додаткова 9, 11.

Варіант 14. Регулювання діяльності об'єднань підприємств

1. Організація внутрішньої системи управління.
2. Регулювання основних організаційно-економічних відносин.
3. Регулювання господарсько-організаційних структур.
4. Регулювання руху акціонерного капіталу. Регулювання фондів акціонерного товариства.
5. Регулювання інформаційного поля та комерційної таємниці.

Література

Основна 2-5.

Додаткова 1-3.

Варіант 15. Необхідність внутрішнього регулювання корпорацій

1. Основні положення регулюючої бази функціонування корпорацій.
2. Регулювання економічних відносин між учасниками корпорацій.
3. Необхідність регулювання антиконкурентної діяльності всередині корпорацій.
4. Основні форми стимулювання менеджерів.
5. Органи корпоративного управління, які приймають внутрішні положення.

Література

Основна 2-5.

Додаткова 1-3.

Варіант 16. Форми організації інноваційного процесу

1. Стадії та форми організації інноваційного процесу.
2. Внутрішньофірмові форми організації інноваційного процесу.
3. Організаційні форми зв'язку науки з виробництвом.
4. Організація пошукових і прикладних науково-дослідних робіт.
5. Організація дослідно-конструкторських та проектно-конструкторських робіт.

Література

Основна 3-5.

Додаткова 16-19.

Варіант 17. Інноваційна політика об'єднань підприємств

1. Взаємозв'язок мети фірми та її інвестиційної політики.
2. Класифікація капіталовкладень залежно від мети фірми.
3. Нововведення та їх характер.
4. Організація процесу впровадження нововведень у виробництво і виходу на ринок.
5. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень.

Література

Основна 3-5.

Додаткова 16-19.

Варіант 18. Середовище фінансової діяльності об'єднань підприємств

1. Оцінка середовища фінансової діяльності ТНК.
2. Елементи фінансової стратегії ТНК.
3. Основні джерела і методи фінансування зарубіжних операцій ТНК.

4. Методи оцінки джерел фінансування зарубіжних операцій ТНК.
5. Фінансові ризики у діяльності ТНК.

Література

Основна 5, 7.

Додаткова 6-8, 12.

Варіант 19. Проблеми фінансів об'єднань підприємств

1. Проблема джерел фінансування.
2. Проблема фінансових ризиків для інвесторів-резидентів.
3. Проблема фінансових ризиків для інвесторів-нерезидентів.
4. Оцінка без ризикових цінних паперів.
5. Взаємодія ТНК з міжнародними фінансовими інститутами.

Література

Основна 5, 7.

Додаткова 6-8, 12.

Варіант 20. Сутність промислово-фінансових груп

1. Сутність ПФГ.
2. Закономірності розвитку ПФГ.
3. Обмеження на участь у ПФГ.
4. Типи промислово-фінансових груп.
5. Управління діяльністю ПФГ.

Література

Основна 1, 5, 6.

Додаткова 6, 7, 9-14.

Варіант 21. Сучасний стан розвитку промислово-фінансових груп

1. Лінії розвитку ПФГ.
2. ПФГ та диверсифікація виробництва.
3. Склад учасників ПФГ на різних етапах розвитку.
4. Перспективи розвитку для підприємств-учасників ПФГ.
5. Формування ПФГ в Україні.

Література

Основна 1, 5, 6.

Додаткова 6, 7, 9-14.

Варіант 22. ТНК як суб'єкт світового господарства

1. Визначення транснаціональної корпорації.
2. Транснаціональна та багатонаціональна компанія: спільні та відмінні риси.
3. Фази розвитку ТНК.

4. Етапи еволюції структури фірми в процесі їх розвитку в ТНК.
5. Економічна природа ТНК.

Література

Основна 1, 5.

Додаткова 6, 7, 9-14.

Варіант 23. Механізм функціонування ТНК

1. Економічний механізм діяльності ТНК.
2. Регулювання діяльності ТНК наддержавними організаціями світу.
3. Інвестиційна діяльність ТНК та її роль у процесі глобалізації.
4. Механізм дії трансферних цін ТНК та мета, якої вони досягають.
5. Роль ТНК у мобільності факторів виробництва.

Література

Основна 1, 5.

Додаткова 6, 7, 9-14.

Варіант 24. Фактори і мотиви розвитку транснаціональних альянсів

1. Сутність транснаціональних альянсів.
2. Причини виникнення транснаціональних альянсів.
3. Фактори, що найбільше впливають на формування транснаціональних альянсів.
4. Розвиток транснаціональних альянсів.
5. Основні мотиви вступу фірми до транснаціонального альянсу.

Література

Основна 5, 6.

Додаткова 10-15, 17.

Варіант 25. Форми транснаціональних альянсів

1. Форми транснаціональних альянсів.
2. Фактори, що впливають на вибір форми транс націоналізації і створення альянсів.
3. Ліцензування в глобальній економіці.
4. Лізинг і реалізація у ньому сутності транснаціональних альянсів.
5. Переваги альянсової мережі.

Література

Основна 5, 6.

Додаткова 10-15, 17.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основні джерела:

1. Вінник О. Господарські товариства і виробничі кооперативи. Правове становище. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 1998. – 309с.
2. Грещак М.Г. та ін. Внутрішній економічний механізм підприємства. – К.: КНЕУ, 2001.
3. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – К.: - КНЕУ, 2000. – 528 с.
4. Економіка підприємства Структурно-логічний навч. посіб. / За ред.. С.Ф. Покропивного. – К.:КНЕУ, 2001. – 457 с.
5. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: Навч. пос. / Чепурна Л.М., Беляєва С.С., Плахотнікова М.В. та ін. – К.: ВД „Професіонал”, 2005. – 272 с.
6. Транснаціональні корпорації: Навч.посіб. / В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький та ін. – К.: Таксон, 2001. – 304 с.
7. Ходаківська В.П., Белєв В.В. Ринок фінансових послуг: Теорія і практика: Навч. посібник. – К.:ЦУЛ, 2002. – 616 с.
8. Экономика предприятия / Под. ред.. Г.А. Швындаренко, А.И. Руденко. – Симферополь, 2000.

Додаткові джерела:

1. Закон України „Про акціонерні товариства”.
2. Закон України „Про цінні папери і фондову біржу”.
3. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”.
4. Господарський кодекс України
5. Цивільний кодекс України
6. Брели Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов: Пер. с англ. – М.: ЗАО „Олимп-Бизнес”, 1997.
7. Грузинов В.П. Экономика предприятия и предпринимательство. – М.: «СОФИТ», 1994. – 496 с.
8. Девіс С.М. Боротьба за вдосконалення всесвітнього корпоративного управління. – Економічні реформи сьогодні. – 1999. - № 25.
9. Задихайло Д.В., Кібенко О.Р., Назарова Г.В. Корпоративне управління: Навч.пос. – Харків.: «Еспада», 2003. – 688 с.
10. Клейнер Г. Управление корпоративными предприятиями в переходной экономике // Вопросы экономики. – 1999. - № 8.
11. Клейнер Г., Нагрудная Н. Структурно-интеграционные процессы в экономике: Принципы формирования и возможности финансово-промышленных групп // Экономика и математические методы. – 1995. – Т.31, вып.2.
12. Куликов В. Образование промышленно-финансовых групп. – Российский экономический журнал. – 1994. - № 1.
13. Мильнер Б.З. Теория организации: Учебник. – 2-е изд. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 480 с.
14. Морозов Ю.П. Инновационный менеджмент: Уч. пос. для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 246 с.
15. Смирнов Э.А. Основы теории организации: Уч. пос. для вузов. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2000. – 375 с.
16. Управление инновациями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием предприятия». Модуль 7. / В.Н. Гунин и др. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 272 с.
17. Управление исследованиями, разработками и инновационными проектами / Под ред.. С.В. Валдайцева. – СПб.: Изд. С.-Петербургского университета, 1995. – 208 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ШОКУРОВА Наталія Вікторівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ
ПІДПРИЄМСТВ»

(для студентів 6 курсу заочної форми навчання
спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства»)

Редактор *З. І. Зайцева*

Комп'ютерне верстання *Н. В. Зражевська*

План 2009, поз. 643 М

Підп. до друку 24.11.2009
Друк на ризографі.
Зам. №

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 0,8
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 731 від 19.12.2001